

Material realizat în cadrul subprogramului de evaluare și promovare a sănătății și educație pentru sănătate al Ministerului Sănătății
-pentru distribuție gratuită-

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

INSTITUTUL NAȚIONAL
DE SĂNĂTATE PUBLICĂ

CNEPSS

CENTRUL NAȚIONAL DE EVALUARE
ȘI PROMOVARE STĂRII DE SĂNĂTATE

CENTRUL REGIONAL DE
SĂNĂTATE PUBLICĂ SIBIU

DIRECȚIA DE SĂNĂTATE
PUBLICĂ NEAMȚ

**Campania "Împreună pentru sănătatea mintală!
Să înlăturăm stigmatul bolilor mintale!"**

Ianuarie 2020

**Arată
că iți pasă**

AUTISMUL

Tulburarea de spectru autist

este definită ca "o tulburare pervazivă de dezvoltare caracterizată prin: deteriorarea calitativă în interacțiunea socială, deteriorări calitative în comunicare, precum și pattern-uri stereotipe și restrânse de comportament, preocupări și activități. Este de asemenea caracterizată de întârzieri, cu debut înaintea vârstei de 3 ani, în cel puțin unul din următoarele domenii: interacțiune socială, limbaj, așa cum este utilizat în comunicarea socială, joc imaginativ sau simbolic."

FACTORI DE RISC

- Majoritatea oamenilor de știință sunt de acord că genele reprezintă unul dintre factorii care cresc șansele ca o persoană să dezvolte TSA (tulburare de spectru autist);
- Copiii care au un frate cu TSA prezintă un risc mai mare de a dezvolta la rândul lor, TSA;
- TSA tinde să apară mai frecvent la persoanele care au anumite afecțiuni genetice sau cromozomiale, cum ar fi sindromul X fragil sau scleroza tuberoasă;
- Anumite medicamente administrate în timpul sarcinii, cum ar fi acidul valproic și talidomida au fost corelate cu un risc mai mare de apariție a TSA;
- Există unele dovezi că perioada critică pentru dezvoltarea ASD are loc înainte, în timpul și imediat după naștere;
- Copiii născuți de părinți mai în vârstă prezintă un risc mai mare de a dezvolta TSA.

SEMNE ȘI SIMPTOME

- Lipsa interesului pentru obiecte
- Evitarea contactului vizual
- Dificultăți în înțelegerea sentimentelor altor persoane sau în exprimarea propriilor sentimente
- Preferința pentru izolare
- Repetarea cuvintelor sau expresiilor auzite
- Dificultăți în exprimarea nevoilor
- Repetarea unor mișcări tipice
- Dificultăți de adaptare la schimbări legate de rutina zilnică
- Pierderea achizițiilor dobândite

TRATAMENT

Terapii specializate:

- logopedie
- terapie comportamentală (ABA)
- terapie ocupațională
- fiziokinetoterapie
- terapie nutrițională
- terapia de integrare senzorială
- terapie specializată pe sistemul de comunicare prin pictograme
- terapii complementare/alternative

Tratamentul medicamentos pentru afecțiunile asociate:

- depresia
- anxietatea
- hiperactivitatea
- comportamentele de tip obsesiv-compulsiv

Important pentru medicii de familie!

- Informați-vă despre tulburările din spectrul autist
- Implicați-vă în:
  - Dezvoltarea și punerea în aplicare a ghidurilor, programelor naționale și a politicilor privind autismul
  - Aplicarea screening-ului prin medicii de familie în cadrul controalelor medicale obligatorii la copiii cu vârste între 1 și 3 ani
  - Organizarea mai bună a îngrijirilor prin gestionarea sarcinilor și coordonarea timpului necesar acestora
  - Asigurarea accesului egal la tratamente și îngrijiri de calitate la nivel local, național și european, precum și diagnosticarea rapidă și cât mai precisă a autismului
  - Cercetarea în domeniul autismului
  - Promovarea dovezilor științifice despre intervenții eficiente pentru copiii cu autism
  - Organizarea și participarea la cursuri/programe despre autism

Instrumente destinate profesioniștilor pentru îmbunătățirea serviciilor de sănătate în autism

- Screening în cabinetul medicului de familie, la controalele obligatorii de la 12, 16, 18, 24 și 36 de luni
- Ghidurile de diagnostic și tratament pentru autism, pot fi descărcate la adresa: <http://autism.raa.ro/resurse/ghiduri-autism>

Important pentru populație!

- Informați-vă asupra comportamentelor specifice copilului cu autism prin participare la programe, cursuri!
- Solicitați aplicarea screening-ului în cabinetul medicului de familie la controalele obligatorii de la 1 an la 3 ani!
- Fiți toleranți, arătați bunătate, nu îi izolați, discutați cu ei, înțelegeți, nu criticați, oferiți ajutor, respectați!
- Informați-vă la adresa: www.in-sp.gov.ro/sites/cnepss/autism/ sau adresa de website a DSP-ului unde se vor afișa materialele IEC !
- Alăturați-vă organizațiilor care oferă suport pentru persoanele cu autism!
- Alăturați-vă pe Social Media <https://www.facebook.com/autismromania/> și conturile de Facebook ale Promovării sănătății din județ!

conștientizează
autismul!

